

מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמת . . .
אלקי נשמה שנחת בי . . .

ברכות יג.

היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא, אם כוון לבו - יצא.

שמע מינה: מצות צריכות כוונה

מאי אם כוון לבו? לקרות.

לקרות?! והא קא קרי?!

בקורא להגיה.

Keriat Shma requires a generalizable form of kavvanah.

No, it doesn't. The word kavvanah means something else here.

(Maybe all mitzvot require the first kind of kavvanah; maybe none require it)

If kavvanah means something else, the Mishnah is incoherent!?

If we make this *okimta*, it is coherent.

ברכות יג.

היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא, אם כוון לבו - יצא.

שמע מינה: מצות צריכות כוונה=שיהא מתכוין לשם מצות

ותקשה לרבה, דאמר במסכת ראש השנה (כ"ח.) התוקע לשיר - יצא.

?!?

מאי "אם כוון לבו"? לקרות, אבל לצאת ידי מצוה - לא בעינן שיהא מתכוין אלא לקרות בתורה בעלמא.

לקרות?! והא קא קרי =הא בקורא קא עסיק תנא ואתי, דקתני "היה קורא בתורה"?!?

בקורא להגיה את הספר אם יש בו טעות, דאפילו לקריאה נמי לא מתכוין.

Keriat Shma requires the generalizable form of kavvanah called **כוונה לשם מצות**.

This contradicts Rabbah's claim elsewhere that Shofar does not require מצות לשם מצות.

No, it doesn't. The word kavvanah means **likrot Torah b'alma** here, not **kavvanah latzeit hamitzvah**

(Maybe all mitzvot require a kavvanah parallel to intent to read; maybe none require it)

If kavvanah means intent to read, the Mishnah is incoherent!?

If we make the *okimta* of proofreading, it is coherent.

So far:

1. כוונה לצאת המצוה
2. כוונה לשם המצוה
3. כוונה לקרות בתורה בעלמא
4. כוונה לקרות
5. קורא להגיה

Is there a difference between the first two?

Is there a difference between the second two?

What is the difference between the fourth and fifth?

Why does the gemara first assume that being קורא means that one has kavvanah to be קורא, and why and in what way does it back away from that assumption?

What kinds of "kavvanah" might be relevant but missing from this list?

- a. Specific content of mitzvah = קבלת עול מלכות שמים
- b. Specific content of reading = פירוש המלים

ראש השנה כז:

וכן מי שהיה עובר אחורי בית הכנסת או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע¹ קול שופר או קול מגילה, אם כוון לבו – יצא; ואם לאו – לא יצא.

אף על פי שזה שמע וזה שמע – זה כוון לבו וזה לא כוון לבו.

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' –

וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה?!

אלא לומר לך:

כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים – היו מתגברים; ואם לאו – היו נופלים.²

כיוצא בדבר אתה אומר:

עשה לך שרף ושים אתו על נס והיה כל הנשוק וראה אתו וחי,

וכי נחש ממית או נחש מחיה?!

אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים – היו מתרפאין;

ואם לאו – היו נימוקים.

שלחו ליה לאבוה דשמואל:

כפאו ואכל מצה – יצא.³

...

אמר רב אשי:

שכפאוהו פרסיים. ואף על גב שלא נתכוון לצאת ידי חובת מצה בליל ראשון של פסח – יצא.

אמר רבא:

זאת אומרת: התוקע לשיר = לשורר ולזמר. כך שמעתי מפי מורי הזקן;

וביסודו של מורי רבי יצחק בן יהודה ראיתי: התוקע לשד = להבריח רוח רעה מעליו

– יצא.

פשיטא דזאת אומרת כן, היינו הך?!

מהו דתימא:

התם – 'אכול מצה' אמר רחמנא, והא אכל [כל דהו] = ונהנה באכילתו, הלכך לאו מתעסק הוא,⁴

שהרי אף לענין חיוב חטאת אמרינן (כריתות יט): המתעסק בחלבים ובעריות – חייב,⁵ שכן נהנה.

אבל הכא – (זכרון תרועה כתיב)⁶, והאי מתעסק בעלמא הוא –

קא משמע לן דאף על גב דמתעסק הוא – יצא, דמצות אין צריכות כוונה.

אלמא קסבר רבא: מצות אין צריכות כוונה.

איתיביה⁷ [אביי]⁸:

היה קורא בתורה, והגיע זמן המקרא, אם כוון לבו – יצא; ואם לאו – לא יצא.

מאי לאו – כוון לבו לצאת. ?!

לא, לקרות.

לקרות? הא קא קרי?!

בקורא להגיה = אף קרייה אין כאן, אלא מגמגם.⁹

¹ Does kavvanah necessarily play the same role in hearing as it does even in speaking? (Shift focus from *gavra* to *maaseh*)

² Is this a *din* in kavvanah, or in psychological/metaphysical effect? (shift focus from *maaseh* to *gavra*)

³ Could struggling against be defined as anti-kavannah?

⁴ What is *mit'asek*? How is it related to *hana'ah*?

⁵ What is the proof from *חלבים ועריות*? Why does Rashi need to bring it?

⁶ Absent in all ms. (one missing *tzrikhuta* completely, one has it written in). What was Rashi's *girsā*? If shofar is exceptional, how can this prove a broad point?

⁷ Why is the attack on Rava rather than on Avuha D'Shmuel? (Answer: *Tzrikhuta*. Or – see next ftnt.)

⁸ In all ms.

⁹ Why isn't לבו כוון אם *peshita* then?!

תא שמע:
היה עובר אחורי בית הכנסת, או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת, ושמע קול שופר או קול מגילה
אם כוון לבו – יצא; ואם לאו – לא יצא.
מאי לאו: אם כוון לבו – לצאת?
לא, לשמוע.

לשמוע? והא שמע?
סבור: חמור בעלמא הוא¹⁰.

איתיביה:

נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע, משמיע ולא נתכוון שומע – לא יצא, עד שיתכוון שומע ומשמיע.
בשלמא נתכוון משמיע ולא נתכוון שומע – כסבור חמור בעלמא הוא,
אלא נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע, היכי משכחת לה – לאו בתוקע לשיר?
דלמא דקא מנבח נבוחי – ואינו תוקע כשיעור תקיעה¹¹ המפורש במשנתנו בפרק אחרון.
אמר ליה¹² אביי:
אלא מעתה דשאין מתכוין למצוה כמתכוין דמי, הישן בשמיני בסוכה ילקה?

...

אמר ליה רבי זירא לשמעיה:

איכוון ותקע לוי¹³.

אלמא קסבר: משמיע בעי כוונה?
מיתיבי:

היה עובר אחורי בית הכנסת, או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת, ושמע קול שופר או קול מגילה,
אם כוון לבו – יצא, ואם לאו – לא יצא.

וכי כוון לבו מאי הוי? היאך לא קא מיכוון אדעתא דידיה?
הכא בשליח ציבור עסקינן, דדעתיה אכוליה עלמא.

תא שמע:

נתכוון שומע ולא נתכוון משמיע, נתכוון משמיע ולא נתכוון שומע – לא יצא, עד שיתכוון שומע ומשמיע.
קתני: משמיע דומיא דשומע; מה שומע – שומע לעצמו; אף משמיע – משמיע לעצמו, וקתני: לא יצא?
תנאי היא, דתניא:

שומע – שומע לעצמו; ומשמיע – משמיע לפי דרכו.

אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בשליח צבור, אבל ביחיד – לא יצא, עד שיתכוין שומע ומשמיע.

¹⁰ Unlike reading, can't say the action is different. So some actions must be defined mentally?

¹¹ What was the hava amina?

¹² Live dialogue! See איתיביה אביי above

¹³ Maybe the kavvanah requirement of motzi/yotzei are different than doing it oneself?

רמב"ם הלכות מגילה ב:ה

הקורא את המגילה בלא כוונה לא יצא.

כיצד?

היה כותבה או דורשה או מגילה –

אם כיון לבו לצאת בקריאה זו - יצא; ואם לא כיון לבו - לא יצא.

רמב"ם הלכות שופר ב:ד

המתעסק בתקיעת שופר להתלמד - לא יצא ידי חובתו.

וכן השומע מן המתעסק - לא יצא.

נתכוון שומע להוציא ידי חובתו ולא נתכוון התוקע להוציא, או שנתכוון התוקע להוציא ולא נתכוון השומע לצאת - לא יצא ידי חובתו, עד שיתכוין שומע ומשמיע.

רמב"ם הלכות חמץ ומצה ו:ג

אכל מצה בלא כונה, כגון שאנסוהו עכו"ם או לסטין לאכול - יצא ידי חובתו.

מגיד משנה הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ב הלכה ד

המתעסק לא יצא והשומע מן המתעסק לא יצא -

ודע שלדברי האומר מצות צריכות כונה – 'מתעסק' קרוי כל זמן שאינו מתכוין לתקוע תקיעה של מצוה

ולדברי האומר אין צריכות כונה – 'מתעסק' קרוי כל שאינו מתכוין לתקוע תקיעה ראויה . . .

נתכוון שומע לצאת וכו' –

פ' ראוהו בין דין (דף כ"ח כ"ט) אמר ליה ר' זירא לשמעיה אכין ותקע לי . . . ופסק רבינו כר' זירא . . .

ואני תמה בדברי רבינו,

שהוא פוסק פרק ו' מהל' חו"מ שאם אכל מצה בלא כונה כגון שאנסוהו עכו"ם שיצא ידי חובתו,

וזה נראה בגמ' שהוא כדעת מי שאומר מצות אין צריכות כונה . . .

וא"כ היאך פסק כאן רבינו שמצות צריכות כונה, והצריך כאן כונת שומע לצאת וכונת משמיע להוציא!?

ולא מצאתי בזה תירוץ נאות לדעתי אם נוסח ספריו אמת

רק שנאמר שרבינו סובר דהא דכפאוהו ואכל מצה - אינה תלויה בדין השופר,

ואולי שהוא סובר

שכיון שאין אדם עושה מעשה בתקיעת שופר אלא השמיעה, ואפילו התוקע עיקרו השמיעה - לפיכך צריך כונה,

משא"כ באכילת מצה,

ורבה הוא שהשוה דין, ולפיכך דקדקו ואמרו אלמא קסבר רבה מצות אין צריכות כונה,

ולא דקדקו כן מההיא דכפאוהו ואכל מצה.

ועם כל זה אני מסתפק שלא תהיה נוסחת רבינו האמיתית שם גבי מצה 'לא יצא',

שכן נראה מן ההלכות, ולא ראיתי מי שחלק בין מצוה למצוה בדין הכונה.

כסף משנה הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ב הלכה ד

נתכוון שומע לצאת ידי חובתו וכו' - . . . והר"ן ז"ל כתב וז"ל

וכן פסק הר"ם במז"ל בפרק ב' מהלכות שופר דצריך שיתכוין משמיע להוציא ושומע לצאת - הא לאו הכי לא יצא

אלא שבפ"ו מהל' חמץ ומצה כתב דכפאוהו ואכל מצה יצא

ולא פליגא דידיה אדידיה

דס"ל דבתקיעת שופר, כיון דחזינן דרבי זירא אמר לשמעיה איכין ותקע לי - נקטין דצריך כוונה

אבל בכפאוהו ואכל מצה, כיון דלא חזינן בגמ' מאן דפליג עליה בהדיא - לא דחינן לה

דאע"ג דבתקיעת שופר לא יצא, הכא יצא שכן נהנה כדאמרין בעלמא המתעסק בחלבים ובעריות חייב שכן נהנה

ובגמ' נמי עבדינן צריכותא ממצה לשופר

הילכך אף על גב דשופר מידחיא דקי"ל צריך כוונה בכפאוהו ואכל מצה נקטין דיצא עכ"ל

התם - 'אכול מצה' אמר רחמנא, והא אכל = ונהנה באכילתו, הלכך לאו מתעסק הוא,
שהרי אף לענין חייב הטאת אמרינן (כריתות יט:): המתעסק בחלבים ובעריות - חייב, שכן נהנה

מתעסק

מתעסק = כפייה

כוונת המעשה

שוגג = **כוונת המעשה**

כוונת המצוה

מזיד = כוונת העבירה